

ΣΤ1 : ΕΥ ΖΗΝ : ΦΙΛΙΑ , ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑ (2021-2022)

Α : ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- η καλλιέργεια της αίσθησης του ανήκειν στο σχολείο , ως κοινότητα που νοιάζεται , φροντίζει και προάγει την φυσική και ψυχική υγεία των μαθητών
- η αυτογνωσία των μαθητών μέσω παρατήρησης των δικών τους στάσεων και συμπεριφορών με παράλληλη ανάπτυξη της ενσυναισθητικής τους ικανότητας
- η επεξεργασία και κατανόηση των συναισθημάτων τους : μεταγνωστικές δεξιότητες
- η ενίσχυση της θετικής αυτοεκτίμησης και της αίσθησης αυτοαποτελεσματικότητας
- η διαμόρφωση θετικής αυτοεικόνας και αυταξίας
- η ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων , η δόμηση αξιών και στάσεων , η ικανότητα επιλογής στόχων και αποφάσεων εκ μέρους των μαθητών
- η υψηλή σχολική επίδοση : οι μαθητές ταυτίζονται με την αυταξία τους με την ακαδημαϊκή τους ικανότητα
- η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης , γνωστική και βουλευτικό- συναισθηματική διάσταση , ηθική και αξίες
- η καλλιέργεια δεξιοτήτων αυτορρύθμισης
- η βελτίωση των διαμαθητικών σχέσεων : κοινωνική αποδοχή και αναγνώριση από τους συνομηλίκους
- οι συνομηλικοί ως αυτόνομα και ισότιμα μέλη της κοινωνικής ομάδας που αποτελεί η σχολική τάξη : κοινωνική υποστήριξη και συνεργατικότητα
- η εκμάθηση στρατηγικών επίλυσης συγκρούσεων κυρίως μέσω της διαπραγμάτευσης
- η αποδοχή της διαφορετικότητας ιδεών και αντιλήψεων , στάσεων και συμπεριφορών
- η ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών σε πραγματολογικό επίπεδο μέσω της αφήγησης που έγκειται στην περιγραφή προσωπικών εμπειριών με συνοχή και συνεκτικότητα καθώς και μέσω του διαλόγου που συνίσταται στην εναλλαγή ρόλων ακροατή – ομιλητή με θεματική σύνδεση , σε κλίμα πάντοτε σεβασμού και εμπιστοσύνης
- η θετική ενίσχυση των επιθυμητών του στόχου συμπεριφορών και αγνόηση των μη επιθυμητών
- η ελεύθερη και αυτόνομη ανάπτυξη των μαθητών σε συνθήκες θετικής αλληλεπίδρασης : συνεργατικά και δημοκρατικά σχολικά περιβάλλοντα

Β) ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΡΩΤΟ

Οι μαθητές εξέφρασαν ελεύθερα τη γνώμη τους για τη σημασία του όρου φίλια . Καταγράφηκαν οι απαντήσεις των μαθητών στο ερώτημα : «**Τι σημαίνει για μένα φίλια ;**» όπως ακριβώς διατυπώθηκαν από τους ίδιους .

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΔΕΥΤΕΡΟ

Οι μαθητές εξέφρασαν ελεύθερα τη γνώμη τους για τη σημασία του όρου συντροφικότητα . Καταγράφηκαν οι απαντήσεις των μαθητών στο ερώτημα : «**Τι σημαίνει για μένα συντροφικότητα;**» όπως ακριβώς διατυπώθηκαν από τους ίδιους .

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΡΙΤΟ

Αφήγηση θετικών και αρνητικών εμπειριών φιλικής-συντροφικής σχέσης από τους μαθητές . Καταγράφηκαν θετικά και αρνητικά συναισθήματα σε ένα κομμάτι χαρτί τα οποία κατόπιν σημειώθηκαν στον πίνακα από την εκπαιδευτικό της τάξης και αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης , ως τέτοια , με ταυτόχρονη αναφορά , από τους ίδιους τους μαθητές , στις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στην ψυχική τους υγεία .

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΕΤΑΡΤΟ

Τα παιχνίδια ρόλων , το «ψυχόδραμα» του Moreno και ο θεσμός του σχολικού διαμεσολαβητή ως βιωματικές μέθοδοι επίλυσης συγκρούσεων , με στόχο την στήριξη και ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας των μαθητών μέσω της διαπραγμάτευσης , υλοποιήθηκαν εναλλάξ με επιτυχία καθώς ο στόχος ήταν να γενικευτούν ως πρακτικές εξάλειψης έντονων αντιπαραθέσεων μεταξύ ανηλίκων εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος . Η συζήτηση που ακολούθησε μεταξύ των μαθητών συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό , στην καλλιέργεια της ενσυναισθητικής ικανότητας και των δεξιοτήτων επικοινωνίας όπως η ενεργητική ακρόαση και η αμοιβαία ανταλλαγή και κατανόηση μηνυμάτων με προϊόντα αυτής , προτάσεις επίλυσης συγκρουσιακών καταστάσεων εκ μέρους των μαθητών .

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΕΜΠΤΟ

Ανάγνωση αποσπασμάτων - κειμένων με θέμα τη φιλία και τη συντροφικότητα , Συζήτηση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΚΤΟ

Προβολή βίντεο με θεματικό περιεχόμενο τα συναισθήματα - τη φιλία και τη συντροφικότητα, Συζήτηση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΒΔΟΜΟ

Συμπλήρωση ερωτηματολογίου - Αποτίμηση του προγράμματος - Συμπεράσματα

Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους μαθητές είχε στόχο να σημειώσουν εκείνους από τους ορισμούς που έδωσαν στα αντίστοιχα εργαστήρια και θεωρούν πιο σημαντικούς σχετικά με τους όρους φιλία , συντροφικότητα καθώς και τις τρεις πιο αποτελεσματικές πρακτικές επίλυσης συγκρούσεων μεταξύ ανηλίκων εντός και εκτός σχολείου . Το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν 22 μαθητές , 14 κορίτσια και 8 αγόρια . Τα κορίτσια είναι σχεδόν διπλάσια από τ'αγόρια . Οι αυτοαναφορές των παιδιών , έδειξαν ότι :

1.Όσον αφορά στον όρο «φιλία» , οι μαθητές στην πλειοψηφία τους , θεωρούν απαραίτητη προϋπόθεση δημιουργίας και διατήρησης μιας υγιούς φιλικής σχέσης

- την αγάπη και το νοιάξιμο μεταξύ των δύο μερών , με την έννοια της αφοσίωσης και του έμπρακτου ενδιαφέροντος του ενός προς τον άλλον που εμπεριέχει την αλληλοκατανόηση και την αλληλοβοήθεια , τον έπαινο δηλαδή σε περίπτωση επιτυχίας και την ενθάρρυνση σε περίπτωση αποτυχίας
- την οικειότητα , ανάγκη που εκδηλώνεται περισσότερο στην προεφηβεία απ'ότι στη μέση παιδική ηλικία , ιδιαίτερος από τα κορίτσια

- και τέλος την αδελφосύνη , την προσδοκία δηλαδή μια βαθιάς φιλικής σχέσης που θα στηρίζεται σε κοινές αξίες , από τις οποίες , η συμπόνοια και η συναισθηματική αλληλεγγύη (πρέπει να) αποτελούν τη βάση της .

2. Όσον αφορά στον όρο «συντροφικότητα» , τη διασφάλιση δηλαδή της ψυχικής υγείας και ευημερίας εν γένει των ατόμων , οι μαθητές (στην πλειοψηφία τους) , δηλώνουν ότι πρόκειται για μια κατάσταση όπου μπορείς να είσαι ο εαυτός σου , να απολαμβάνεις αγάπη και ασφάλεια , εφόσον ο άλλος , σε υπολογίζει και αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς του .

3. Όσον αφορά στις πρακτικές επίλυσης συγκρούσεων μεταξύ ανηλίκων εντός και εκτός σχολείου οι μαθητές (στην πλειοψηφία τους) δηλώνουν ότι αποτελεσματικότερες πρακτικές αποδεικνύονται το να συζητούν με τον άλλον αμέσως το πρόβλημα που έχει προκύψει προς αποφυγήν τυχόν παρεξηγήσεων , να εκφράζουν ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους , ν'αναγνωρίζουν το λάθος τους (σε περίπτωση που το φταίξιμο είναι δικό τους) και τέλος να επιδιώκουν λύσεις που συμφέρουν και τις δυο πλευρές .

4.Επιβεβαιώνεται ότι οι καλές φιλικές σχέσεις , εκτός του ότι είναι το κυρίαρχο ζητούμενο κατά τη διάρκεια της προεφηβείας , σχετίζονται θετικά με μεγαλύτερη εμπλοκή στο σχολείο , την κοινωνική αποδοχή και τη θετική ενίσχυση της αυτοεκτίμησης , τη βελτίωση της κοινωνικής προσαρμογής και την αύξηση της ικανότητας των ανηλίκων να διαχειρίζονται στρεσογόνες καταστάσεις . Ομοίως και το γεγονός ότι τα παιδιά στην ηλικία των 11-12 ετών επιζητούν να έχουν υγιείς φιλικές σχέσεις με τους συνομηλίκους τους διότι μέσω αυτών ικανοποιούν την ανάγκη τους για συντροφικότητα και επιδιώκουν την επίλυση των διαφορών μεταξύ τους , διαμέσου της διαπραγμάτευσης και της συναίνεσης , εκπαιδευόμενοι στις αντίστοιχες πρακτικές .

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤ1 ΤΑΞΗΣ , ΠΕ 70 : Δρ. Σαφελά Αγγελική-Βαρβάρα